

Wonen, Wijken en Integratie
Ministerie van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

**Lessen uit de
wijkenaanpak;
door de ogen van
wetenschappers**

Lessen uit het wijkenbeleid

In de afgelopen jaren is hard ingezet op het wijkenbeleid. Met de komst van een nieuw kabinet is het goed om de balans op te maken. Wat kunnen we leren van de ervaringen die zijn opgedaan? Wat kunnen we leren van de experimenten die zijn uitgevoerd? Hierna beschrijven een zestal wetenschappers wat zij hebben geleerd van de afgelopen twee jaar. Hier waag ik een poging om een tussenbalans op te maken. De experimenten lopen immers nog.

Eén: bij het wijkenbeleid gaat het steeds meer om de mensen. En dat is terecht. De wijk is meestal niet de oorzaak van de problemen. Om het simpel te zeggen: mensen worden niet werkloos omdat ze in een bepaalde wijk wonen, maar ze wonen vooral in een bepaalde wijk omdat ze werkloos zijn. Dat betekent dat het sociale beleid zich vooral op de mensen moet richten. Overigens hebben ook mensen in achterstandswijken recht op een verzorgde publieke ruimte en het zijn juist deze wijken die wel een extra likje verf kunnen gebruiken.

Twee: toch is wijkenbeleid heel nuttig, vooral omdat veel sociale ellende zich in bepaalde wijken concentreert. Door het sociale beleid op deze wijken te richten, kunnen in één klap vele vliegen worden gevangen. In principe vergroot wijkenbeleid dus de effectiviteit van het sociale beleid. Maar dat mag niet ten koste gaan van mensen met problemen die toevallig niet in een achterstandswijk, een krachtwijk of wat dies meer zij, wonen.

Drie: wijkenbeleid vindt zijn oorsprong niet alleen in de concentratie van sociale problemen, maar ook in de meervoudigheid daarvan. In achterstandswijken wonen niet alleen veel werklozen, maar deze werklozen hebben ook vaak een taalachterstand, schulden, en gezondheidsproblemen. Er is dus behoefte aan een geïntegreerde aanpak. Toch kan het zoeken naar een samenhangende aanpak uitmonden in heel veel overleg en heel veel bureaucratie. Maar dat hoeft niet. Wie denkt vanuit het werkelijke probleem, in plaats vanuit de organisatie, zet al een belangrijke stap. Vervolgens kan de professional mensen één-op-één mensen aan een samenhangend pakket aan diensten helpen. Sympathiek is ook de gedachte om grote gemeentelijke diensten niet voor alles te laten samenwerken, maar wel te verplichten om al hun programma's te starten in de slechtste wijken.

Vier: in hun wijkenbeleid lopen gemeenten nogal eens vast in alle regels en subsidiestromen die met goede bedoelingen vanuit Den Haag het land worden ingestuurd. Niet voor niets was het grootste-denbeleid, dat in zekere zin als voorganger van het wijkenbeleid kan worden gezien, vooral een poging om de bestuurlijke wirwar tussen gemeenten en rijk op te lossen. Er is al veel verbeterd. Maar we zijn er nog niet. Er doet zich trouwens een boeiende paradox voor: omdat gemeenten verstrikt raken in rijksbeleid is rijksbemoeienis onvermijdelijk. Maar als je niet uitkijkt, kan die rijksbemoeienis gemakkelijk

leiden tot nog meer plannen, geldstromen en initiatieven van rijkszijde.

Vijf: de sociale problematiek in achterstandswijken is vaak zo complex en zo hardnekkig dat de overheid zich met kleine succesjes tevreden zal moeten stellen. In feite naderen we bij het wijkenbeleid de grenzen van de verzorgingsstaat. De macht van de staat is - in veel opzichten: gelukkig - nou eenmaal niet groter. Bovendien is de vorm van waarin de problemen zich voordoen, ook weer een gevolg van het beleid van diezelfde verzorgingsstaat. Door armoede te bestrijden, raken burgers beknelde in de armoedeval. Door een relatief hoog minimuminkomen vast te stellen, neemt de werkloosheid toe. Omdat het wijkenbeleid de randen van de verzorgingsstaat moet opzoeken, is er altijd die noodzakelijke zoektocht naar vernieuwing. Naar experimenten.

Zes: vernieuwing van beleid vraagt vaak meer tijd dan de bestuurders zichzelf gunnen en (door de kiezers) wordt gegund. Het gevolg is dat vaak te weinig tijd wordt genomen om de effecten van nieuwe maatregelen en nieuwe instrumenten vast te stellen. Zo wordt nog al eens naar nieuwe maatregelen en nieuwe instrumenten gezocht voordat de effecten van de vorige goed zijn vastgesteld. Gekoppeld aan een soms gebrekkig institutioneel geheugen, kan dan gemakkelijk de indruk ontstaan dat het 'wiel voor de zoveelste maal wordt uitgevonden'.

Zeven: juist door die complexiteit en meervoudigheid van de problemen is effectmeting in het wijkenbeleid geen sinecure. Het is nu eenmaal bekend dat het moeilijker is om conclusies te trekken uit onderzoek naarmate er meer variabelen zijn. En de wijken en het wijkenbeleid staan bol van variabelen. Goed onderzoek vraagt dus niet alleen veel tijd, de conclusies zullen ook vaak voorzichtig moeten zijn, met de nodige slagen om de arm. Hoe kunnen we uitsluiten dat niet alleen beleid verantwoordelijk is voor succes? En hoe stellen we al vast dat er succes is geboekt?

Acht: ook als het beleid op individueel niveau heel succesvol is, kan de wijk even slecht blijven scoren. Achterstandswijken zijn niet statisch, maar kennen net als andere wijken een grote dynamiek. Burgers die meer gaan verdienen, vertrekken naar een huis in een betere wijk. Hun plaats wordt vaak ingenomen door migranten, die door taalachterstanden en culturele verschillen moeilijk aan een baan kunnen komen. Zo worden veel mensen geholpen, terwijl de wijk er per saldo niet beter van wordt.

Tot slot een persoonlijke noot: wijkenbeleid is een vorm van beschaving. Maatschappelijke achterstanden horen te worden bestreden. Gelukkig sta ik niet alleen in die opvatting.

Prof dr Wim Derksen, Chief Scientist Ministerie VROM

Daniel Giltay Veth

In de krachtwijken zijn tientallen, zo niet honderden, projecten aan de slag gegaan met thema's als werkloosheid, schooluitval en sociale participatie. Helaas met wisselend resultaat. Er is een projectencarrousel ontstaan waarin telkens nieuwe projecten met tijdelijke financiering worden opgestart, maar waar succesvolle projecten verdwijnen omdat het hen niet lukt om te verduurzamen en structurele financiering te krijgen. Hierdoor worden geld, tijd en talent verspild, en raken de betrokken professionals én bewoners teleurgesteld. Terwijl er wel degelijk successen worden behaald. Het lukt ons alleen nog onvoldoende om deze te verzilveren en te verduurzamen.

De meest succesvolle projecten zijn namelijk domeinoverstijgend en passen daardoor beleidsmatig nergens in. Een succesvol project dat jongeren een opleiding geeft, hen stage laat lopen én ook hulp biedt bij het vinden van een woonplek ontvangt projectsubsidies van o.a. het UWV, het ministerie van OCW en de dienst Sociale Zaken van de gemeente. Maar wanneer de projectgelden ophouden neemt niemand verantwoordelijkheid en is de kans groot dat het project verdwijnt.

Het verkokerde institutionele veld en beleid richt zich op enkelvoudige problematiek, en werkt voldoende voor 90% van de bevolking. Voor de 10% van de Nederlanders met meervoudige problematiek is echter meer nodig, en moeten we juist dwars door de kokers heen gaan. De natuurlijke Pavlov-reactie om succesvolle elementen van projecten en methoden te willen inbedden in de reguliere structuren, werkt dan ook niet: we vinden telkens het wiel opnieuw uit. We zien echter steeds meer welke projecten en methoden effectief zijn voor de 10%groep, en hoewel de context anders kan zijn, zijn de uitgangspunten van deze successen hetzelfde.

Naast kennis van effectieve methodieken en meting van de resultaten, staat of valt een project met de aanwezigheid van een sociale entrepreneur (best person) en de inbedding van het project in een vitale coalitie. Deze sociale entrepreneurs werken buiten de gebaande paden, trekken de kar en zoeken verbinding met partners die een meerwaarde kunnen hebben voor het project. Zij moeten erkend en ondersteund worden en mandaat krijgen om te voorkomen dat een moegetreden entrepreneur afhaakt en 'zijn mensen' er weer alleen voor komen te staan

Dit vraagt om de bestuurlijke moed om keuzes te maken voor datgene wat wel werkt. Om te stoppen met wat niet effectief is, en het bundelen van krachten om de projecten die wel werken te verduurzamen. Het vraagt om investeringen in de professionaliteit en doorzettingskracht van best persons, om erkenning van het waardevolle werk dat zij – dwars tegen de stroom in – verzetten. De wijkenaanpak is een proces van lange adem, maar heeft al een grote beweging in gang gezet. Het is nu tijd om focus aan te brengen, te herkennen wat werkt en die dingen los te laten die niet werken. Dit is een enorme opgave, maar biedt dé kans om boven de projectencarrousel uit te stijgen.

Evelien Tonkens

Er gebeurt veel in Nederland. Er zijn talloze initiatieven van burgers die een idee omzetten in actie en hierbij steun zoeken bij en ook steeds meer krijgen van professionals en beleidsmakers. Overheden zien steeds vaker in dat om een plan succesvol vorm te geven en uit te voeren, de inbreng van bewoners van grote waarde is. De bewoners kennen hun buurt het best, zij weten wat er speelt en waar behoefte aan is. Door mee te denken, beslissen en uit te voeren, voelen zij zich trots op hun wijk en nemen zij verantwoordelijkheid voor hun eigen leefomgeving. Deze trots en verantwoordelijkheid is niet altijd vanzelfsprekend. De kloof tussen overheid en burgers heeft geleid tot onvrede en een gevoel van verlatenheid. Participatie overbrugt deze kloof en geeft burgers een gevoel van veiligheid, waardoor zij zich weer “thuis” gaan voelen.

De participatie van bewoners zal de komende jaren bovendien steeds meer gewenst en nodig zijn. Ook omdat door de bezuinigingen gemeenten gedwongen worden keuzes te maken en taken af te staan. Deze taken zullen deels opgevangen moeten worden door bewoners. Dit is geen onmogelijke opgave. We hebben in Nederland een enorm ongebruikt potentieel aan altruïsme. Veel mensen willen best iets voor een ander doen. Niet iedereen kan of wil zich langdurig en intensief inzetten maar dit is ook niet nodig: alleen al het doen van boodschappen voor de buurvrouw heeft ook grote maatschappelijke waarde. We leven echter vaak langs elkaar heen. We zijn bang om ons aan anderen op te dringen, of om afhankelijk van elkaar te zijn. We willen wel iets voor elkaar doen, maar weten niet hoe.

Hier ligt een taak voor gemeenten, het Rijk en andere partners binnen de wijknaanpak. Participatie vraagt om een duurzame structuur waarin bewoners ook incidenteel betrokken kunnen zijn. Mensen gaan niet spontaan allerlei dingen voor elkaar doen. Hier moet beleid op worden geformuleerd: de stad genereert niet een “spontane dorpsamenhang”.

Bewoners moeten ondersteund worden, maar het initiatief moet vooral van hen blijven. Te vaak worden goede initiatieven – met de beste bedoelingen – omarmd door professionals en beleidsmakers die zien dat het werkt en dit succes willen uitrollen. Niet zelden gaat het initiatief dan ter zielen. Want meer en groter betekend vaak meer subsidie en (bestuurlijke) aandacht, wat gepaard gaat met meer protocollen en verantwoordingslast voor de initiatiefnemer. Die dan niet zelfden afhaakt.

Met de vouchers en bewonersbudgetten is een structuur ontwikkeld waarin mensen hun initiatieven, indien nodig met ondersteuning, vorm kunnen geven. Van belang binnen alle vormen van bewonersbudgetten is het centraal stellen van empowerment en het toegankelijk maken van de budgetten, ook voor nieuwe groepen bewoners. Dit betekent niet dat je om ‘oude bewoners’ heen moet gaan: de mooiste initiatieven komen juist tot stand wanneer reeds actieve bewoners samen met nieuwe bewoners een plan maken.

Voor een succesvol initiatief is bovendien niet veel nodig. Vaak gaat het bewoners om kleine bedragen, of simpelweg een zaaltje waarin de activiteit kan worden gehouden of een cursus projectplannen schrijven. Voor een succesvol initiatief zijn vooral de juiste mensen nodig. Mensen met een passie, die bereid zijn hun talent en kennis in te zetten voor iets waar zij warm voor lopen. Zij moeten gekoesterd worden en omarmd worden als partner in de wijknaanpak.

Gabriël van den Brink

Achterstanden in aandachtswijken zijn niet van de ene op de andere dag opgelost. Problematiek is ontstaan over vele generaties, en het oplossen ervan is een kwestie van lange adem. De aanpak daarentegen, is echter gericht op snelle acties en resultaten, voortkomend uit de symbolische functie die deze wijken hebben. Hier zien we waar de bestaande systemen onvoldoende zijn om mensen zichzelf optimaal te laten ontwikkelen en zien politici, beleidsmakers en uitvoerders waar zij het verschil moeten gaan maken. Deze wijken vormen voor hen een van de laatste gebieden waar zij de controle niet in handen lijken te hebben. En hoewel slechts een kleine percentage van 4000 wijken in Nederland achterstandswijken genoemd kunnen worden, wordt hier de volle aandacht op gericht.

Deze aandacht vertaalt zich in een pleidooi voor systeeminnovaties, vanuit de gedachte dat wanneer de systemen beter werken ook meer mensen (beter) bediend kunnen worden. Maar ligt hier ook daadwerkelijk de oplossing? Juist in achterstandswijken werkt de systeemmachinerie niet. Het persoonlijke, professionele en politieke domein zijn hier door de systemen uit elkaar getrokken, terwijl deze wijken juist behoefte hebben aan een combinatie ervan. De gebruikelijke systeemgerichte oplossingen – meer subsidies, beleid, projecten en overlegstructuren – zijn dan ook niet voldoende.

Waar het vaak echt aan ontbreekt is persoonlijke betrokkenheid. Beleid en uitvoering zijn verweven met protocollen, kaders en verantwoording. Maar de persoon van de professional, en de kwaliteiten en beroepswensen van deze persoon, zijn vaak niet in beeld. Het woord liefde lees je niet terug in beleidsnota's en uitvoeringsplannen. Maar hier draait het wel om. Zonder liefde gaan mensen niet met je mee, zonder een serieuze betrokkenheid kan het verschil niet worden gemaakt. Zonder trots op het werk wat zij doen zijn professionals niet in staat om uit te stijgen boven het keurslijf van protocollen.

Liefde, samen met fors optreden waar nodig, moet het vertrekpunt zijn van al ons handelen. Het vraagt om een betrouwbaar partnerschap met overheid en professionals en om commitment voor lange tijd. Dit is in strijd met ons systeem dat op snelle, efficiënte resultaten op de korte termijn gericht is en waar een lange termijn visie regelmatig ontbreekt. Bovendien vraagt het om een ander soort professionals. Professionals die doelgerichtheid kunnen combineren met empathie en het leggen van relaties met bewoners. Het huidige opdrachtgever- en nemerschap is echter gericht op verantwoording, dekking en afrekening. Professionals durven steeds minder risico's te nemen, ook omdat het voor hen lastig is om het effect van hun handelen in cijfers en statistieken weer te geven.

Maar er zijn mensen die, ondanks de risico's, over hun grenzen – en die van hun organisatie – heen kunnen kijken en die in staat zijn om betrokkenheid te combineren met doelmatigheid. Deze best persons maken het verschil voor de aandachtswijken, of zij nu ambtenaar, agent, welzijnswerker of leraar zijn. De uitdaging ligt in het vinden van deze mensen, en hen de benodigde vrijheid van handelen te geven – voordat zij uit teleurstelling afknappen en vervallen in de beperkingen van het systeem. Zij moeten trots zijn op wat zij doen en betekenen. En erkend worden in wat zij doen. Alleen dan blijven hun talenten en kwaliteiten behouden voor de mensen die deze hulp het hardst nodig hebben.

Joost van Alkemade

Om deze voorhoederol vast te houden is het nodig dat het welzijnswerk zichzelf vernieuwd. Het welzijnswerk moet een partner zijn van gemeenten, en een agenderende rol op zich nemen. Het beleid moet gevormd worden naar de praktijk, niet andersom. Dit vraagt om richting én ruimte van de gemeente: het beleid moet een duidelijke richting aangeven van wat de gemeente wil bereiken, maar de professional moet tegelijkertijd ruimte krijgen om deze resultaten in co-productie met bewoners, zelforganisaties, het vrijwilligerswerk en andere institutionele partners te bereiken. Welzijnswerk moet meer zijn dan een optelsom van activiteiten en ingekochte producten maar een echte partner worden. Juist daarom is het essentieel dat door gemeenten en ministeries ingezet wordt op het blijven inzetten van denk- en veranderkracht om zo doorbraken en oplossingen voor complexe vraagstukken op lokaal niveau te bewerkstelligen. Niet via regels en protocollen, maar door het aanjagen van onderzoek en deskundigheidsbevordering van professionals.

Welzijn kan efficiënter, effectiever en met minder geld. Maar er moet voor gewaakt worden dat de nadruk teveel komt te liggen op de kosten, waardoor we onszelf niet meer afvragen waarom we iets op een bepaalde manier doen, en of het effect heeft. Efficiency mag niet ten koste gaan van de processen die leiden tot empowerment van bewoners. Hierin schuilt namelijk de grootste kracht van het welzijnswerk en de wijkenaanpak: de verandering die bewoners doormaken en het verschil dat dit voor hun dagelijks leven maakt. We moeten dan ook meer gebruik maken van de emotionele zeggingskracht van bewoners. Zij zijn de beste ambassadeurs van het welzijnswerk én de wijkenaanpak.

Er wordt steeds meer van burgers gevraagd. Waar de overheid de afgelopen jaren het merendeel van de taken op zich nam, moeten burgers - mede onder druk van de bezuinigingen - meer verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen leven en waar het kan ook aan anderen de helpende hand bieden. Het welzijnswerk kan een belangrijke rol spelen in het versterken van bewoners, maar is niet meer de enige speler in het veld. En door teruglopende financiering moet elk jaar aangetoond worden wat de meerwaarde van het welzijnswerk is. Dit brengt extra druk met zich mee, ook omdat het welzijnswerk langzamerhand een interventiemachine is geworden die een oplossing moet bieden aan allerlei problemen in de samenleving.

Welzijnswerkers hebben echter een belangrijke rol als intermediair tussen de wijk en haar bewoners en de gemeente en beleid. Door hun contact met bewoners en de lokale partners weten zij wat er speelt en wat er nodig is om de wijk leefbaar te houden en problematiek aan te pakken. Wanneer deze intermediaire rol verdwijnt, zullen meer mensen een beroep doen op andere voorzieningen en zullen zwaardere interventies nodig zijn omdat er minder vroegtijdig hulp geboden kan worden. Het welzijnswerk vormt dan ook de voorhoede van de wijkenaanpak.

Karien Stronks

De wijknaanpak streeft een groots doel na: het verbeteren van de kwaliteit van leven van de bewoners van deze wijken. Gezondheid maakt hier een belangrijk deel van uit: mensen met een goede gezondheid leven langer, zijn minder vaak ziek en voelen zich prettiger. Er is dan ook een breed palet aan maatregelen in de wijknaanpak ontwikkeld die de gezondheid kunnen bevorderen, al worden veel maatregelen niet vanuit het oogpunt van gezondheid genomen. Hoofddoel van een woningrenovatie is bijvoorbeeld niet het verbeteren van de gezondheid van de bewoners, maar een minder vochtige woning kan wel een aanzienlijk gezondheidseffect hebben.

Het is belangrijk ervoor te waken dat het hoofddoel van de wijknaanpak niet uit het oog wordt verloren. We spreken veel over processen en middelen, maar benoemen minder vaak welke waarden we nastreven en wat bewoners hier aan hebben. Dit geldt in ieder geval voor het thema gezondheid, zeker omdat de effecten hier pas op lange termijn zichtbaar zijn. In onze dagelijkse realiteit richten we ons meer op de korte termijn en de proceskanten van de uitvoering. Waardoor ons einddoel buiten beeld raakt, zeker als het gaat om het effect dat een handeling heeft op iets als abstracts als de levensverwachting van mensen.

Om ons hoofddoel te bereiken is het daarom des te belangrijker om een projectleider en bestuurder te hebben die regie voeren op dit einddoel en een visie voor de lange termijn hebben. Zij moeten een model voor ogen hebben over hoe de inzet van alle betrokkenen kan leiden tot de gewenste effecten. Projecten die, binnen de volksgezondheidssector, werken met een dergelijk model, sorteren uiteindelijk meer effect, zo laat onderzoek zien. Het einddoel blijft in beeld, en de korte termijn acties dragen bij aan het bereiken van dit doel.

De combinatie van praktijk met onderzoek en evaluatie is hierbij cruciaal. Alleen dan weet je wat werkt, en kun je zelf leren en anderen laten leren. Er is dan ook meer onderzoek nodig naar de effecten van de maatregelen die we nemen. Dit vraagt ook een flink portie geduld: de beoogde gezondheidseffecten treden naar verwachting pas na langere tijd op. Een meting tijdens of direct na een project laat dan ook vermoedelijk weinig effecten zien. We moeten er daarom voor waken dat investeringen worden stopgezet vanuit het argument dat ze niets opleveren, terwijl we op basis van de theorie weten dat het effect nog niet zichtbaar KAN zijn. Evaluatieonderzoek zoals het grootschalige URBANqo onderzoek naar gezondheid in de krachtwijken moet de kans krijgen om langdurig effecten te meten, zodat we op termijn weten wat werkt en wat niet. Het is op dit moment nog te vroeg om resultaten te zien, en daarom zou het verspilling zijn onze inspanningen te staken.

Willem van Spijker

De problematiek in de krachtwijken is zeer hardnekkig, en heeft zich diep geworteld. Hoewel de cijfers verbetering laten zien, zijn de slechtste basisscholen nog vaak in deze wijken gevestigd, is de werkloosheid hoger dan in andere wijken en lopen meer jongeren het risico maatschappelijk uit te vallen. Om hier verandering in te brengen zijn geen flitsende projecten of commando's nodig maar moet er sprake zijn van een duurzame herstelkracht.

Om duurzaam resultaten te bereiken moeten we af van de illusie dat de huidige systemen van onze verzorgingsstaat deze problemen uit de wereld kunnen helpen. Deze systemen kennen namelijk een institutionele logica die zich slecht verhoudt met de situationele meervoudige problematiek die in deze wijken voorkomt. We hebben ons met een tamelijk radeloos en redeloos activisme op deze problemen gestort, waardoor er nu aan alles teveel is, behalve aan wat werkt.

We kunnen het ons echter niet veroorloven om in deze rade- en redeloosheid te blijven hangen. De vooruitgang is nog te pril en de mensen nog te kwetsbaar om achterover te leunen. We moeten een scherpe focus gaan aanbrengen en gaan kiezen wat, op basis van wat er speelt in de wijk, de beste hefboomen tot verbetering zijn. Dit vraagt om een scherp op maat gesneden repertoire van maatregelen en de betrokkenheid van een groot aantal instanties, van politie tot welzijn en het basisonderwijs. En dit vraagt om bestuurders die niet redeneren vanuit zekerheden, risico's en kosten-batenanalyses, maar die een heldere visie en focus combineren met krachtige gebaren. Deze bestuurder moet verbindingen maken, en pal voor zijn doelstelling en mensen staan.

De wijken en hun bewoners hebben een krachtige uitvoering nodig door uitvoeringsteams in de frontlijn die weten wat er lokaal speelt en gemachtigd zijn om hiernaar te handelen. Er zijn verbindingsofficieren (in Rotterdam heten ze Stadsmariniers en gebiedsmanagers) nodig die in staat zijn om de uitvoering en strategische top op directe en situationeel gefocuste wijze te verbinden. Het gaat hier om disciplineren én ontwikkeling, repressie én het bieden van mogelijkheden. Je neemt een bewoner pas echt serieus als je hem ook in zijn volle verantwoordelijkheid aanspreekt en je als autoriteit het speelveld en de grenzen meegeeft waarbinnen hij zich heeft te gedragen. Deze combinatie maakt hen tot volwaardige burgers.

De wijkenaanpak vraagt om een groot gebaar: bestuurders, ambtenaren, professionals en bewoners die samen de schouders eronder zetten. Verplicht je partners hiertoe en laat hen aansluiten bij deze beweging. Als je dit doet kun je meer en beter doen voor de helft van het geld.